

Üksildase uitaja mõtisklused 93.

Rahva seas käib jutt, et Eesti Vabariigis pannakse väikesed sulid trellide taha istuma, suured sulid käivad aga vabalt ringi. Miks see nii on? Kohe selgitan.

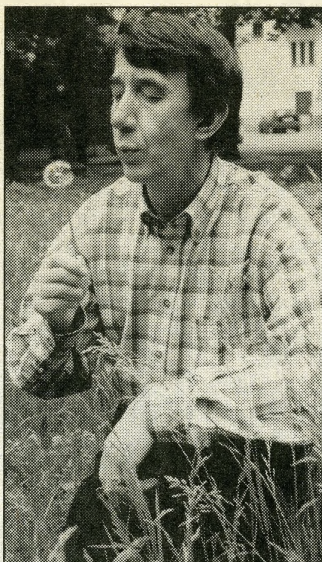
Esiteks on see jutt, nagu jutud ikka, tugevasti liialdatud. Selge on ka see, et Maapanga põhjaviinutest pannakse kindlasti keegi trellide taha, kuid mitte kõik. Nüüd, mil me Euroopasse astume, polegi nii lihtne igaühele vanglakaristust määrata enne, kui meie vanglad hakkavad vastama Euroopa Liidu nõuetele.

Demokraatlikes riikides on suure kuriteo sooritanule ette nähtud 45 ruutmeetrit kasulikku põrandapinda, pluss 32 ruutmeetrit mittekasuliku pinda s.o kõõgi, vannitoa, tualettruumi ja esiku tarbeks. Kasulik põrandapind kujutab end kahte vaheseinaga eraldatud ruumi, üks magamiseks, teine ärkvelolekuks ning külaliste vastuvõtuks. Külalisi võib vastu võtta siis, kui vangil on stress (tusane meeleolu, igatsus lähedaste järele, soov juua midagi pikantset, kuulata midagi hella, kombata midagi pehmet ja sooja jmt).

Kergemaid kuritegusid sooritanud vange (vägistajad, autovargad, valerahategijad) võib kinni pidada ka *single'i* tes, kuid selle ruutmetraaž ei tohi olla väiksem kui 34,2 ühikut. Hea on see, et peenikeste sulide tualettruum ja vannituba ei pea olema eraldatud.

Suurpetturi te ja muusuguste haide puhul peab klosetipott olema varustatud kahe klahviga: üks väikese häda, teine suure häda tarbeks. Väikesulidele ei pea riik ostma ka mullivanne ega soojendama vannitoa põrandat.

Üle viie mõrva sooritanute, üle kümne miljoni varastanute, üle viieteistkümne alaealise vägistanute jt. vanglaruumid samanevad mõnes mõttes hotelliga Palace. Erinevus vaid selles, et katusel ei paik-

LAURI LEESI

ne Sky Bar, vaid tenniseväljak, kerge- ja raskejõustikusaal ning talveaed. Soome saun, massaažiruum ja piljardisaal on keldrikorrusel. Siin asub ka kaardimängutuba ja mänguautomaadid. Tavasulide vanglates piirdatakse väikese korvpalliplatsi suuruse spordisaaliga; siin pole ka sauna, on vaid dušikabiinid ja föönid karvadega kaetud kehaosade kuivatamiseks.

Kõige kulukam on kinni peetute toitlustamine. Tavavangi toit ei erine millegi poolest tavakodaniku toiduratsioonist: hommikuti juuakse kohvi või kakaod, süüakse võileibu keeduvorsti või juustuga, saab ka 3,5 protsendilise piima peal keedetud herkulovõi mannaputru. Suurpetturi te hommikusöök on hoopis midagi muud: juuakse ekspresskohvi, süüakse röstitud saiaviile soolalõhe- või forellilõikudega, serveeritakse kalamarja, lõunaks grillitakse kanu, tehakse jänese- või kalakunipraadi, mooritakse siga, noorlooma või lammast.

Õhtusöök on mõlema kategooria puhul tagasihoidlik: tavavangile naturaalne apelsini- või viinamarjamahl, pasteedivõileivad ja salat (rosolje või pealinnasalat linnulihast). Kõrgema kategooria

wangide menüüsse kuuluvad burgundia vein või Chablis' keldritest pärinev lauavein angerjazelee *crudite*'iga, lõunamaised puuviljad, California arbuusid ja Austraalia melonid.

Tavavangi kongis on arvu ti, kuid suurvangi sviidis on iga arvuti lülitatud internetti. Siin ei tohi arvuti juurde osta juba tootmisest välja läinud Tiigrihüppe protsessoreid, mis pole, tänu Jumalale, keelatud tavavangide ruumides. Meie suurvangidel on internetis oma koduleheküljed ja nad suhtlevad oma saatusekaaslastega Euroopa Liidu maadest. Selle hõlbustamiseks on Euroopa vanglates tasuta inglise, prantsuse, saksa ja hispaania keele kursused.

Oma aja äraistunud suurvangid tulevad kinnipidamisasutustest välja tõeliste polüglottidena ja asuvad tööle ministeeriumi, linnavalitsusse, panka jm. Ametipostile, mis nõuavad perfektset võõrkeeleskust, kuid ka nutikust majanduspoliitilistes situatsioonides. Nüüd on nad juba nii kogenud sulid, et minister, Eesti Panga president ja linna peaa ei pea nende vahele jäämise pärast muret tundma.

Mõelge nüüd ise, armsad lugejad, kas me saame kõik suured sulid vangi panna? Me pole nii rikkad. Istugu siis pealegi vangis väikesed sulid, sest nii tuleb meile, maksu maksjale, palju odavam. Suurtele sulidele võiks ajalehekioskites müüa president Lennart Meri allkirjaga indultgentse nii, kuis Rooma paavst seda keskajal tegi. Ma arvan, et ostjaid oleks palju.